
RAADSVOORSTEL

VOORSTEL VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

2011005 VISIE OP SAMENWERKING

1. Inleiding

De colleges van de negen Westfrieze gemeenten zijn aan het begin van deze nieuwe raadsperiode bijeen geweest om de huidige samenwerking tegen het licht te houden en te bekijken op welke wijze de samenwerking deze raadsperiode inhoud kan worden gegeven.

De bestaande samenwerkingsverbanden in de regio zijn bovendien vanaf 1 januari 2011 door de samenvoeging van de gemeenten Andijk, Medemblik en Wervershoof veranderd. Om die reden hebben de colleges van Stede Broec, Enkhizen en Drechterland (hierna SED-gemeenten) elkaar opgezocht.

Beide ontwikkelingen hebben geleid tot een gezamenlijke visie van de SED-gemeenten op regionale samenwerking. Deze visie treft u aan in dit raadsvoorstel. Doordat het een gezamenlijk raadsvoorstel is wijkt de gekozen opmaak af van onze standaard raadsvoorstellen.

2. Regionale samenwerking met Westfrieze gemeenten

De gemeenten in West-Friesland hebben elkaar nodig. Veel onderwerpen zijn grensoverschrijdend en vragen een regionale aanpak. Op veel onderwerpen levert samenwerking een voordeel op; voor de burgers van West-Friesland, maar ook voor de gemeenten. Goede voorbeelden hiervan zijn het project Jeugd, Alcohol en Drugs, maar ook het regionaal leerlingenvervoer en de wijze waarop we in West-Friesland de OV-taxi hebben opgepakt en de samenwerking rondom de financiële toetsing van gemeenschappelijke regelingen.

Op maar liefst 90 onderwerpen zijn we in West-Friesland met elkaar in gesprek. En met wisselend succes. De colleges zijn met elkaar van mening dat de samenwerking in West-Friesland beter kan en moet. Hierover hebben de colleges van de Westfrieze gemeenten op 22 juni 2010 met elkaar gesproken.

Tijdens deze bijeenkomst over de 'staat van de samenwerking' hebben de colleges hun ervaringen uitgewisseld, hun oordeel gegeven en aangegeven waar we met elkaar in de toekomst naar toe moeten. Dit begint met het door de raden van de Westfrieze gemeenten vaststellen van een vijftal Westfrieze principes.

Het gaat om de volgende vijf principes:

1. Alle negen (vanaf 1 januari 2011: zeven) gemeenten zijn eigenaren van de regio West-Friesland.
2. Samenwerken is niet vrijblijvend, maar gaat over bindende en afdwingbare afspraken: afspraak is afspraak.
3. Het maatschappelijk doel van een samenwerkingsverband moet SMART worden geformuleerd.
4. De samenwerking is transparant. We brengen in kaart met wie we samenwerken, gedurende welke tijd en we stellen samenwerkingsverbanden open voor andere partners.
5. We leggen jaarlijks verantwoording af over de staat van onze samenwerking, naar elkaar, maar ook intern naar de eigen colleges en raden.

De meeste principes klinken eenvoudig, toch loopt de samenwerking hierop geregeld vast. Daarom zijn de colleges van de Westfriese gemeenten voorstander van het vaststellen van deze vijf principes. Bij elke vorm van samenwerking nemen we deze principes mee als uitgangspunt. De colleges hebben afgesproken elkaar hier ook aan te zullen houden.

2.1 Verdere punten

Het vaststellen van deze vijf principes is een goede eerste stap in het verbeteren van de samenwerking in West-Friesland, maar daarmee zijn we er nog niet. Wat de Westfriese colleges betreft staan er nog twee punten open:

1. We praten met elkaar over 90 onderwerpen. Dat is behoorlijk veel. Wij verwachten dat hierin een efficiency slag is te behalen. Met elkaar zullen we dan ook de 90 samenwerkingsonderwerpen nader inventariseren en bekijken op tijdsbeslag, prioriteit, efficiencywinst. De principes nemen we hierin als uitgangspunt mee.
2. Op 22 juni 2010 hebben de colleges met elkaar gekozen voor het verder uitwerken van drie inhoudelijke thema's. Deze drie samenhangende thema's zijn voor West-Friesland de komende periode belangrijk. Het gaat hier om:
 - o werkgelegenheid en forensisme inclusief arbeidstoedeling;
 - o toerisme en recreatie;
 - o fysieke bereikbaarheid.

Wij zullen in de verschillende portefeuillehouders-overleggen met elkaar bekijken hoe we hieraan invulling gaan geven. Uiteraard betekent dit niet dat we met andere vormen van samenwerking stoppen. Ook hierin nemen we de principes mee.

2.2 Vervolg

Op 22 juni hebben de colleges in een goed gesprek eerlijk en open met elkaar gesproken over de samenwerking in West-Friesland. De colleges gaan er van uit dat met het uitwerken van de principes, de 90 samenwerkingsonderwerpen en de inhoudelijke thema's een nieuwe goede weg wordt ingegaan. Maar we realiseren ons ook dat één gesprek niet voldoende zal zijn. Daarom zullen de colleges jaarlijks met elkaar spreken over de 'staat van de samenwerking'. Wij zullen u hiervan op de hoogte houden.

3. Samenwerking SED-gemeenten

De colleges van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland zijn van mening dat een bundeling van krachten de bestuurskracht van de drie gemeenten kan versterken. Door strategische samenwerking kunnen wij een goede bijdrage leveren aan de samenwerking in de regio. Door samenwerking op operationeel gebied kunnen we efficiënter werken en voldoen aan de opgaven in het kader van de dienstverlening en de uitvoering van nieuwe taken.

3.1. Strategische samenwerking SED-gemeenten

Wat ons vooral bindt is de schaal van de gemeenten. Alledrie hebben wij ongeveer 20.000 inwoners en wij grenzen aan elkaar. Door de schaalgrootte staan wij voor vergelijkbare uitdagingen.

De drie gemeenten onderscheiden zich echter ook van elkaar. Zo kan Stede Broec getypeerd worden als een verstedelijkte plattelandsgemeente waar veel forensen wonen, Enkhuizen als een historische stad met veel toerisme en Drechterland als een agrarische plattelandsgemeente met acht kernen.

De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, (groot) Medemblik, Opmeer en Stede Broec vormen samen het Oostelijke gedeelte van West-Friesland. Binnen deze regio bestaat een groot aantal samenwerkingsverbanden. Enkele regelingen, zoals GGD en Veiligheidsregio, overstijgen deze schaal.

Als de drie SED-gemeenten een gelijklopende opstelling in deze samenwerkingsverbanden innemen worden de belangen van onze gemeenten beter gehoord en krijgen deze meer gewicht in de besluitvorming van de besturen van de samenwerkingsverbanden. Op deze wijze kan de samenwerking tussen onze gemeenten bijdragen aan de samenwerking in West-Friesland.

3.2. Operationele samenwerking SED-gemeenten

De kwaliteit van de dienstverlening en de bedrijfsvoering staan in alle drie gemeenten onder druk. Dit wordt veroorzaakt door teruglopende middelen (bezuinigingen), verdergaande decentralisatie en, voor sommige onderdelen, de krappe arbeidsmarkt. Deze druk zal de komende jaren alsmaar groter worden. Als de drie gemeenten op het gebied van de dienstverlening en bedrijfsvoering samenwerking leidt dat tot schaalvoordelen. Met z'n drieën leveren we diensten aan ruim 60.000 inwoners. Gezamenlijk zijn wij beter in staat om de nieuwe ontwikkelingen die op de gemeenten afkomen aan te kunnen. U kunt hierbij denken aan de decentralisatie van de jeugdzorg, de AWBZ en het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP).

Een samenwerking op operationeel niveau moet leiden tot:

- vermindering van de kwetsbaarheid;
- verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening;
- verhoging van de efficiency;
- meer specialistische kennis in eigen huis;
- financiële voordelen door gezamenlijk inkoop.

3.2.1. Samenwerkingsagenda 2011

Om de samenwerking concreet te maken is gestart met de opstelling van een samenwerkingsagenda voor 2011. Doel van deze agenda is om concrete afspraken te maken over de resultaten van de samenwerking. Ervaringen uit het verleden leren ons dat als de samenwerking te vrijblijvend is dit niet leidt tot samenwerking en de daarbij beoogde voordelen. Het succes van de samenwerking moet een zelfversterkend effect krijgen. Om die reden hebben wij ons in eerste instantie gericht op samenwerkingsmogelijkheden die binnen afzienbare gerealiseerd kunnen worden.

De agenda voor 2011 ziet er als volg uit:

Nr.	Samenwerkingsproject
1.	Leerplicht
2.	Interne controle Sociale Zaken
3.	Salarisadministratie
4.	Brandweer
5.	Gegevensbeheer (BAG/DSP/DMS/GEO)
6.	WOZ/Belastingen

Voor elk project wordt een bestuursopdracht opgesteld waarna een intergemeentelijke projectgroep wordt samengesteld.

Naast deze zes projectgroepen wordt een projectgroep structuur samenwerking SED ingesteld. Doel van deze projectgroep is om modellen te ontwikkelen waarin de samenwerking tussen de SED-gemeenten juridisch en financieel vorm kan worden gegeven.

Naast deze zes onderwerpen wordt ook samengewerkt om te komen tot een shared service center (SSC) op het gebied van ICT. Deze samenwerking vindt plaats op een grotere schaal. In ieder geval de gemeente Medemblik doet hier ook aan mee en onderzocht wordt nog of meer gemeenten aanhaken. Om die reden is dit samenwerkingsinitiatief buiten de SED-samenwerking gehouden.

3.2.1. Structuur samenwerking SED-gemeenten

Om de samenwerking tot een succes te maken is sturing vanuit bestuur en ambtelijke top onontbeerlijk. Vanuit het bestuur en de ambtelijke top dient de samenwerking uitgedragen te worden. Alleen met de wil tot samenwerking en het onderlinge vertrouwen zal de samenwerking slagen. Dit betekent dat op dit niveau de samenwerkingsagenda wordt bepaald.

Voor de uitvoering van de samenwerking wordt via de intergemeentelijke projectgroepen een beroep gedaan op de medewerking van de medewerkers. Draagvlak bij medewerkers is belangrijk voor de implementatie van de samenwerking. Via gerichte informatie en invloed op de wijze van samenwerking (hoe-vraag) wordt voor draagvlak gezorgd.

3.2.2. Kosten en baten samenwerking SED-gemeenten

De operationele samenwerking van de SED-gemeenten levert financiële voordelen op. Per project worden deze (financiële) voordelen in beeld gebracht. Omdat de kosten meestal voor de baat uitgaan zal per project worden bekeken of bij de totstandkoming van de samenwerking (externe) middelen benodigd zijn.

3.2.3. Communicatie

Communicatie over de samenwerking is van groot belang. Zowel raad, college als medewerkers dienen gestructureerd geïnformeerd te worden over de resultaten van de samenwerking. Formeel zullen de ondernemingsraden ook geïnformeerd worden en afhankelijk van de aard van de samenwerking zullen zij om advies gevraagd worden. Om dit in goede banen te leiden wordt een communicatieplan opgesteld.

Voorstel

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor:

1. in te stemmen met de regionale visie op samenwerking en de belangrijkste punten hiervan, de vijf basis principes voor de regionale samenwerking Westfrieze gemeenten, vast te stellen.
2. Een samenwerkingsverband aan te gaan tussen de SED-gemeenten (Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland).

Enkhuizen, 4 januari 2011

Burgemeester en wethouders van E n k h u i z e n

De secretaris,

De burgemeester,

(R.M. Reus)

(J.G.A. Baas)